

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto III.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1927

Stev. 37

Pomen železnic za naše gospodarstvo

Kakor vsaka druga stvar, prav tako se tudi človek kakor družba bojita premakniti in pričeti kaj novega. Najtežji je gotovo prvi korak, ko pa se začne gibati, potem gre že samo in navadno napreduje brzo. To se je izkazalo pri otvoritvah železnic, pa ne samo pri nas, nego tudi pri modernih Angležih in telnično zelo visoko stoječih Nemcih. Angleži so se borili proti železnici, češ, da bodo stroji z dimom in plinom zastrupili cele pokrajine, Nemci pa so trdili, da bodo drveči vlaki zmešali ljudi in živali. Točno po istih smešnih, danes v

času iznajdb nam nepojmljivih nazadnjaških stopinjah, smo jim sledili tudi mi.

Kakor črnega vruga so se je bali naši predniki, posebno podeželani in celo po prižnicah so železnico označevali kot nekaj pregrešnega, za človeški rod pogubljivega. Letos, ko je preteklo že 70 let, odkar je prvič hropel vlak po slovenskih pokrajinah, se čudimo, kako je bilo takrat mogoče tako mnenje. Med največje nasprotnike železnic so spadali veseli vozniki, v čijih rokah je bil celokupni promet in pa gostilničarji, kjer so vozniki krmili svoje konjiče, med tem pa pili,

pelj, jedli in se zabavali z rdečeličimi, belo opasanimi natakarcami. Na naši sliki vidimo, kako strašno mnenje so imeli o železnici tudi gosposki možje v Ljubljani, ki so pisali in tiskali v tisti dobi Bleiweisove Novice in prinesli našo današnjo silko kot svarilo pred novo nevarno napravo. Pa vse skupaj ni pomagalo nič, železnica je stekla, najprej preko Notranjske proti Trstu in proti Štajerski in Dunaju. Nejak let na to pa so tudi po Gorenjski drdrali črni železni konji.

Železnica pa ni prinesla za deželo nesreč, marveč nas zvezala s širnim svetom, odprla

novo obzorje, izobrazbo in pa znatno dvignila naše gospodarstvo.

Kar so izgubili posamezniki, to je prejela skupnost plačano po stoterno. Največji hasek od železnice je imela lesna trgovina, ki je pričela cveteti baš v tisti dobi. Notranjci so bili v tistih letih že v posesti lepih gozdov, katere so prejeli z oddajo in delitvijo veleposestev, deloma pa so les kupovali od grajščakov ter ga obdelovali in razpošiljali po svetu.

Kako zelo je bila poprej otežkočena lesna trgovina in ž njo vezana lesna industrija. Koliko časa je trajalo preden so les splavili po Ljubljani v Savo in po Savi doli na Hrvaško. Prav tako težko je bilo za lesne prodajalce iz Dolenjske in Notranjske, ki so les oddajali v Trst, kjer je bilo prav za prav glavno lesno tržišče. Ribničani in njih okoli-

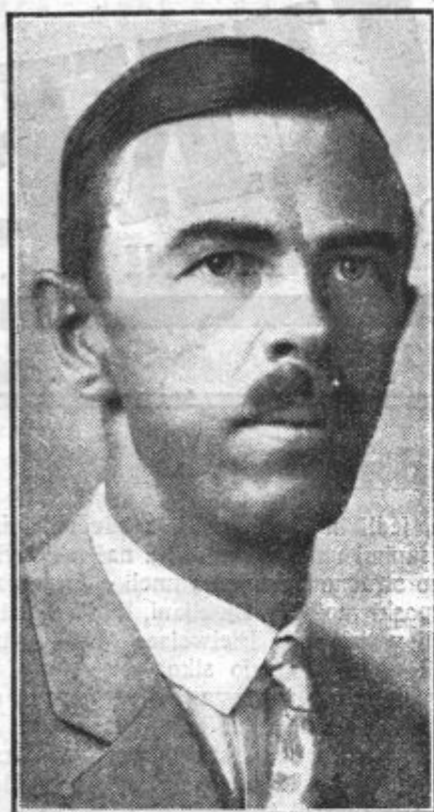
čani so vozili les preko Blok, mimo Cirknice v Rakek, kjer so se srečali z lesotržci iz vrhniške okolice in Planine. V Rakeku so navadno prepregli in na to peljali preko Postojne Št. Petra in Divače. Prav tako, kakor si težko predstavljamo bojazen pred železnico, se težko zamislimo v vstrajnost naših dedov, vozečih težko obložene vozove po neskončnih cestah. Gorenjci pa svojega lesa, ki po otvoritvi gorenjske železnice tvori glavni promet in donaja še dandanes največje dohodke, sploh niso mogli izvažati in prodajati.

Z otvoritvijo železnic se je pričelo povsod novo življenje. Lepe cestne idile, to je tisto domače življenje je izginilo, na njegovo mesto pa se je pričelo naseljevati blagostanje in izobrazba.

Dandanes so ljudje po vsem svetu družega mnenja kakor so bili v tistih starih dobah, ko so imeli sicer tudi mnogo mnogo lepega, ali ne posebno koristnega za splošno človeštvo. V današnji dobi se ljudje bore, da bi dobili čem več železnic, ki znatno olajšujejo življenje. Tudi podeželani, ki so takrat odklanjali »železno kačo«, žele in zahtevajo, da se železnica izpelje do slehernega kraja, do najodalsjih kmečkih krajev, ki so polni naravnega bogastva. Vse naravno bogastvo je mrtvo, če ni železnice, ki napravlja kraj dostopen in omogoča izkoriščanje naravnih zakladov.

Upajmo, da v doglednem času tudi pri nas izpopolnijo železniške mreže in nas najkrajšim putem zvežejo s svetovno prometno cesto — z morjem.

Naši napredni slovenski poslanci

Dr. Albert Kramer
(mesto Ljubljana)

Dr. Gregor Žerjav
okrožje Ljubljana—Novo mesto)

Dr. Ljudevit Pivko
(okrožje Maribor—Celje)

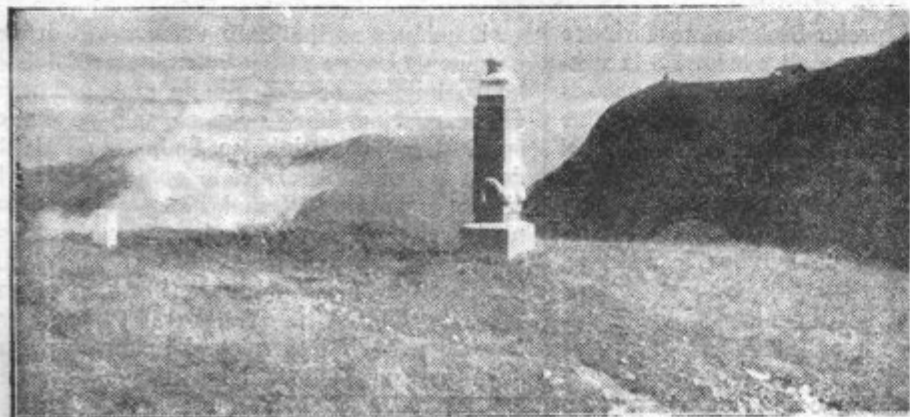
Ernest Vargazon
namestnik poslanca dr. Kramerja

Josip Omladič
namestnik poslanca Iv. Ureka

Ivan Urek
poslanec (sreza Brežice in Celje)

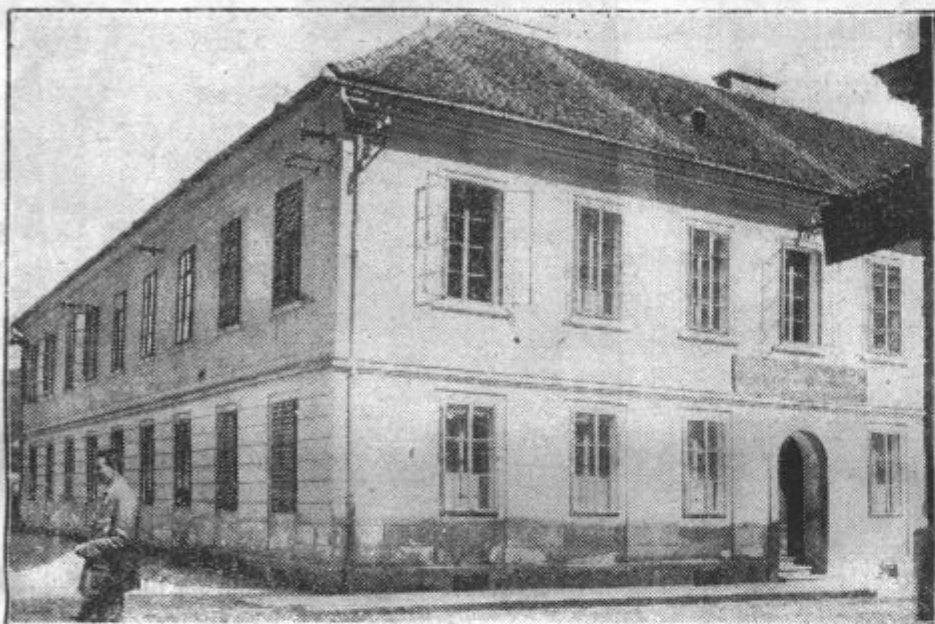
Na levi: Spomenik pripravniku finančne kontrole Alojziju Brinšku, ki ga je umoril tihotapec Lederer. Spomenik so postavili njegovi tovariši na vrhu Golice. Na desni: Oodbor za postavitvev Brinškovega spomenika. — leve na desno: K. Kos, komisar fin. kontr., L. Jalenkovec, podpregl. f. k., P. Pintar, priprav. f. k., M. Robar, priprav. f. k., F. Mozetič, podpr. f. k. J. Perme, podpr. f. k. in St. Šuput, pregl.

Levo:
Sedanji učiteljski zbor osnovne šole v Celju.
 V prvi vrsti: Poglajen M., Kramer J., Sadar A., Voglar F. Kovač A., p. E. Majcen. V 2. vrsti Blaznik Ela, Jerše J., Stante M., Gobec V., Zdolšek A., Flego A., Petrak Ivo, Kovač V. V 3. vrsti: Lah Blaž, Zemljič Branko, Počučnik Janko

Domicijan Serajnik, nadučitelj v p. in zaslužen prvoboritelj koroških Slovencev je v Konjicah praznoval svojo 80 letnico

Stara okoliška šola v Celju

Desno:

Janko Švajger, pisarniški ravnatelj v p., večkratni župan, nad 50 let član in mnogoletni predsednik Narodne čitalnice in drugih naprednih društev v Črnomlju ter zvest pristaš naše stranke je praznoval 70 letnico rojstva

Tehtnica in mera pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani med poslovanjem

Prvi učiteljski zbor celjske osnovne šole. V prvi vrsti sedita Kregar in Lever, zadaj z brado pa Lopan.

ZGRADBA OKOLJSKE DEŠKE OSNOVNE SOLE V CELJU.

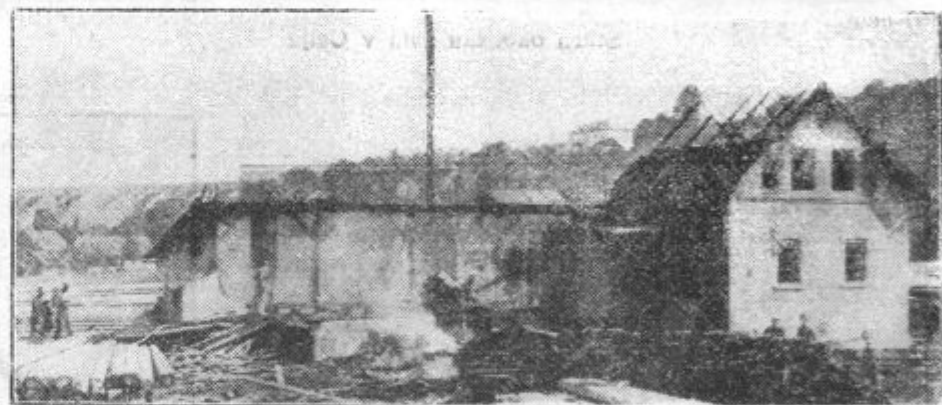
ki so jo znajvečjo svečanostjo otvorili na Mali šmaren

Parada vojske v proslavo rojstnega dne prestolonaslednika Petra, dne 6. septembra. Naše vrlo vojaštvo je občudovalo številno občinstvo, ki je videlo v njem izraz svoje zaščite. Slika prikazuje spreved vojaštva na Vodnikovem trgu

Svilena narodna noša v Omišlju na otoku Krku

Velika parna žaga lesnega trgovca Ivana Petriča v Borovnici, ki jo je minuli teden upepelil požar

Noša starejših žen v Omišlju. Vedno so v črnini, češ da že 250 let žalujejo za svojim knezom Frankopanom, ki ga je avstrijski cesar dal obglaviti

Pogorišče Petričeve parne žage v Borovnici